

ГОСТУВА НИ СДРУЖЕНИЕ НА ПИСАТЕЛИТЕ – ДОБРИЧ

КРАСИМИРА ОБРЕТЕНОВА

BELLA MIA

„Чакам Жената, която
да роди светлината в мен!”
На Жоро Спецов

Тя сигурно сега мълчи,
като ранено псе превита.
Едно раздрънкано такси
люлее сенки под очите ѝ.
Тя сигурно не е сама,
Съпруг, деца – ще ѝ отиват.
Като светулка без крила
се учи май да бъде жива.
Тя може би е облак бял
преследван от ухання дирия.
След нейния вълшебен шал
тромпети есенни просвирват...
Тя може би е тънък лъч,
пробол окоето на прозорец,
зад който алкохолна глъч
и порив творчески се борят...
Недей я чака - като мед
и като лек за всяка рана.
Не я превръщай във сюжет
на мъжките си упования.
Прозореца си отвори!
От звездоброец да го знаеш –
във тебе трябва да блести,
да може Тя да засие!

ГЕНЧО ЗЛАТЕВ

ГЛУХАРЧЕ

Размъти ли се синьото в простора
и бурята надуе своя рог,
излиташ ти стремително нагоре,
във висините, смяташ се за бог.

Оглеждаш със надменност, с
подигравка
света под себе си и мръщиш лоб.
Там – долу, всички ти се виждат
мравки,
дори по-малки, колкото микроб.

Макар да си с претенции грамадни,
за мене ти си нищо, празен фиш.
Причината е ясна, очевадна:
когато няма вятър не летиш!

САШО СЕРАФИМОВ

ПОРАЖЕНИЕТО

I.
Пощади ме животът.
Не ме затрупаха земетръси.
Любими неща не загубих.
Болките си броя на пръсти.

Не ме заслепиха идеи.
В революции не участвах.
Нося си старите дрехи
и се кланям на властите.

II.
Поражението е като вино –
пиеш го и ти е весело.
Мислите ти от бой са сини,
ала хлябът е пресен.

Само нощем душата
като диво животно в клетка
надушва вкуса на свободата
и се хвърля върху решетките.

СПАСЕНА ОБРЕТЕНОВА

„Боже, избави България!”
В. Левски

И ПАК ВЕНЦИ И ПЕСНИ ЩЕ
РЕДИМ
И ПАК ЩЕ РОВИМ СВÈТИТЕ ТИ
КОСТИ.

Прости ни, Дяконе, прости
На робството самара още носим.

И Господ ли не чу молитвите
Или пък всинца сричахме ги грешно?
Тя, Свободата, щом не се яде
Милион години няма да ни срещне.

Юнак балкански? Вятър и мъгла.
Горчива песен от сърцето вика:
„Къде си вярна ти, любов” - ела,
Без теб угасва пламъкът игликов...

Народ ли сме? На себе си сме в плен
И шепя сребърници вечно парят джоба.
България умира ден след ден
И ний усърдно ѝ копаем гроба.

Тя вика ни със писък на щурче,
С дъха си топъл – коренче в земята.
Сълза, в окоето светло на жребче,
покълнала от пролетния вятър...

А свободата - шъпот на кавал,
лети над нас като парола свише...

За Свободата – като за умрял.
Добро да кажем или просто - нищо...

САШО БЕЛЧЕВ

АЗ - НЯМА

Ще ти свалят звезди.
Слънца ще ти затъмнят –
да сте двама.
Ще ти дарят
и Млечния път.
Аз – няма.

Ще те любят неистово.
По теб ще тъжат
в стих и гама.
Ще те усмихват.
Ще ти простят.
Аз – няма.

Тази изповед простичка
догде се чете
- е, от двама ви –
за секунда макар
той ще бъде без теб.

Аз – няма.

ВТОРА УПОТРЕБА

Употребени излишно,
думите бият тревога.
Опитвам се да не пиша.
Остава и да го мога.
За някакви чудесии
ако създам ме е Богът -
опитвам да ги откроя.
Остава и да го мога.

Но ясно е, че не бива
вечно тъга да ме гложди.

Надявам се да сме живи.

Остава и да го можем.

ДРАГНИ ДРАГНЕВ

ВЛЮБЕНИ

Те са влюбени... Целите светят от
радост
и в очите им слънцето весело пада.
Покрай тях омагьосан денят им
прелита
и усмихнат се крие в цветята, в
тревите...

Те са влюбени... Техният свят е
незнаен,
във вселената някъде бродят – в
безкрая.
Те сънуват – сънят им е сладък и
дълъг,
с тайни нощи денят им догоре е
пълен...

Но защо се страхувам да тях? И защо
ли
за живота на двамата тихо се моля...

ТИШИНА

Тишина... Във юмрук са просторите
слети.
Тишината до болка отеква в сърцето.
Онемяла природа... И пътища глухи.
Само слънцето пада сред лятото сухо.

Ветровете се крият на сянка. Заспиват
със протегнати длани към златните
ниви.
И мълчат небесата... Вселената цяла.
в тишина до възбог – нажежена и
бяла.

Тишина... А човекът сънува красиво
как се втурва във нея и тя го убива...

ИВАН СТАВРЕВ

„ПОТВЪВАНЕ НА СВЕТЛИНАТА”

Сашо Серафимов - стихотворения

„Вместо предговор” : *„Ще напръскам
стихотворенията си с вар против чума
и против уроки. Да не им пука от дебели
вратове, от министри и от царе, от гъ-
рмежи и от падащи строежи. Да са здрави
като онези юнаци от приказката...”*

Той идва от приказките. И подобно на
Малкия принц той почти не задава въпро-
си. Те дори не приличат на въпроси. Той
просто ти предлага да направиш нещо за
него. Предлага ти го така, че не можеш да
му откажеш. И никога, ама никога не отго-
варя на вашите въпроси, ако сте се срещ-
нали. Но той може да ви разказва приказки
така, че ще забравите за къде сте тръгнали.
Защото за него всичко, което населя-
ва света, е стихотворения. Той се среща,
пие с тях, люби се с тях, страда за тях /ко-
гато някое от тях увисне обесено/. Той не
може без тях, защото самият той е едно
стихотеорение, което ходи босо в дъжда.
Всъщност, той е едно тъжно стихотворе-
ние, което върви под дъжда и се усмих-
ва (защо?) И, ако пак ме попитате, кой е
той, ще ви кажа още, че той е едно голо
стихотворение, което ходи босо в дъжда,
с очила (без чистачки) и очилата му све-
тят, и правят усмивката му по-широка. И
по-слънчева. Очилата му -- прозорци към
света ; дъждът се стича по тях като сълзи,
сълзите на света - и радостни и горчиви.
Те измиват очите му и ги правят по-сини
и по-чисти. По-сини и от синия поглед на
дървото, под което е израснал и от което е

станал по-висок. Защото той е магьосни-
кът, който може да ви нарисува врата на
стената, да я отвори и да влезе в... трансце-
денталното и да се върне, когато поиска.

За него животът е нещо по-дълго от
смъртта. В първия миг не можеш да разбе-
реш защо е така, но му вярваш. Защото той
неусетно те е подвел да повярваш в приказ-
ките. Сиреч -- в него. Защото той е една
приказка. За него Вятърът е „този добър
разбойник”, който носи мириса на съби-
тията. А свободата е бездомник, който се
бои от доволните. Затова хлопа по вратите
като скитник и няма кой да я подслони. И
в един миг разбираш, че онова безгрижие
като живот в лагуна е твърде илюзорно, че
както „е тук топло и слънцето ходи спо-
койно от изток на запад” -- някой ден „се
оказваш уловен като риба с кука в устата”.
Чак тогава! се сещаш, че още убиват и...
пишат против войната. Повърхностният
човек дори не осъзнава колко „социал-
на” може да бъде една приказка. Защото
стихотворенията на Сашо Серафимов са
приказки. Но в тях има тълкова социален
заряд, че...

„Само хляб нямало.
Колко много неща още няма в тази къща.”

Така започва стихотворението „Пра-
тиха ме за хляб”

За Сашо Серафимов „чуждото е само
мит” и е важно да се преживее, да изте-
че и после да се върне като надежда, като

спомени, които да покрият голотата. За
него по-важните неща трябва да са напи-
сани като останалите. Който може -- ще
ги види. Според него тишината се стареа
да запомни човешкия вик. Защото всеки
вик е зов за нещо. Може би за помощ? И
той върви през снега натоварен и носи
прегръбен торбата пълна с викове. Върви
през оня кучешки февруарски студ, в оня
сняг без пъртина, без стъпки. Само един
самотен вик или шепот пред ледния клуп:
Боже, спаси България!... И се слива с онова
„...и гласът ми да премине тихо като през
пустиня.”

Изкушението, което не мога да подми-
на, се казва „Капки живот”:

*Вземам камък, пръст и вода. Дом градя.
Трябва да се запази тази светлина.
Аз от нейните капки живот да създам.
Защото какво е любовта -- убежище на
светлината.*

Финалното стихотворение, което за-
тваря вратата на книгата, на приказката за
светлината, „Рожден ден” -- е ни повече-
ни по-малко -- еманация на приказното, на
детското и в същото време -- на мъдрост-
та, на ония „важни неща”, написани като
останалите и който може, ще ги види.

И го виждаме да се завръща някой ден
у дома като старо корито обиколило све-
та, да пълни лулата със всички свои мечти
и приседнал на прага, да я пали загледан
с премрежен поглед в потъващото слънце.

Непредвидимо нещо са това спомени те.

Връхлитат те най-неочаквано и после дълго се чудиш, защо точно в този момент си се сетил за нещо, което само е одраскало съзнанието ти. Така се сетих и за Маргарита.

Стоях на кея и гледах как корабите се опитват да дишат в ритъма на морето. Мислите ми, задушени от маранята и жегата, се бяха съсредоточили върху комичните опити на един доста охранен гларус, да отмъкне нещо от скарата на сърдития кебапчия. Точно тогава подухна бризът и донесе първите пръски морска вода. После вятърът се запровира между чадърите, изгони летовниците от плажа и доста нахално се напъха под полите на момичетата. Летен вятър, непредвидим и малко луд.

Доведе вечерния хлад и тръпките, които полазиха по кожата ми ме подсетиха за Маргото. Всъщност сякаш чух отново думите й: „Знаеш ли, колко студено може да бъде през лятото?”

С Маргарита се запознах в Социалната трапезария. От там вземаха храна майки и техните деца с увреждания. Опитвах се да им помогна, да спасят Трапезарията от закриване и семействата си от призрака на глада. Тогава тя ме посрещна с недоверие:

- Омръзна ни да ни лъжат! Да крадем или да просим, че да ги храним тия деца! Моя големия не е добре с мозъка. Пак избяга, а с малкото, къде да го дирия...

- Обадихте ли се в полицията? - Мисля, че въпросът ми бе добронамерен и на място, но я накара да избухне.

- Никой нищо не прави! Омръзнало им било! Да съм го дадяла в Дом! Аз съм била в Дом! Знаеш ли, какво е там! И той ми е от там. Един ми го направи и до сега си патя. Дойдох да живея във Варна. Знаеш ли къде живея?

- Слушай, момиче, спри да викаш и ако искаш да поговорим. Аз не съм дошла да ви обещавам, а искам да помогна, но няма да мога, ако не станем приятели. – Това май накара Маргото да омекне и по-късно да ме допусне до себе си.

Всъщност много бързо се наложи да станем приятелки, защото тя имаше нужда, не само да споделя, но и от рамо за което да се хване, за да се отгласне от дъното. Живееше в една съборетина в лозята с бащата на малкия. Без вода. Вярно, че поне ток имаха, но вода мъкнеха с тубите. Това за тубите, като ми го казаха другите момичета, не го повярвах. Маргарита беше много чистичка, даже миришеше на сапун... Ходела да пере на една чешма...

- Близко е до къщи, ма. На около стотина метра. Ама хазайте не щат да дръпнат малко вода и до нас. Добре, че е силна струята и не замръзва мията.

Представях си я как пере през зимата на студа и разбрах защо пръстите на ръцете й са

толкова подути и криви. Артритата беше само едно от заболяванията, които й бе донесла мизерията. Но... За ходене на лекар не бе и чувала. Скъпо удоволствие, когато нямаш осигуровка.

Когато се запознахме даваше вид на силна жена. Бе организираща майките, да си спасяват Кухнята. Ходеха по учреждения, даже се срещаха с депутати. Една такава среща ме изпрати при тях. С две думи изглеждаше доста нахакана. За това и много се учудих, когато ми звъннаха от Трапезарията, за да ми кажат, че Маргарита има и други проблеми. Разбира се всеки си има проблеми. Моят е, че вярвам, че мога да помогна на всички и ще променя нещо в света. Всъщност идеята ми е, че ако аз съм направила добро на някого, то той, когато може, ще

МАРИЦА ГЪРДЕВА

НЕПРЕДВИДИМИ СПОМЕНИ

Христо Христов - "Вой към луната"

направи добро на друг и така, постепенно хората ще станат малко по-добри. Знаем, че е утопично, но това не ми пречи да си вярвам.

Проблемите на Маргото, обаче, бяха далеч по-сериозни. Мъжът й, едно човече, дете тази силна жена може да смачка, като хлебарка, я спуквал от бой. Пребивал и децата. Не че ситуацията ми бе непозната, просто тя нямаше вид на човек, който ще се остави да го бият. Понеже доста време се бях занимавала с жертви на насилие, мислех, че съм се научила да ги разпознавам и затова Маргарита ме изненада. Явно си бе изградила добра броня.

Съпругът прилагал и по-фини методи на тормоз – без предупреждение я изхвърлял, заедно с децата, посред нощ от леглото и ги заключвал навън.

- Е, Марго, добре поне, че е

лято. – опитвах се да я успокоя, докато дойдат от Кризисния център за жертви на домашно насилие, а тя тогава ми каза през две хълцания:

- Знаеш ли, колко студено може да бъде през лятото?!

Ами, не! Откъде да знам?! И какво, изобщо знам аз за живота на тези хора, дето си мисля, че им помагам?

Бризът съвсем се е развилнял и е домъкнал едни разпарцалени облаци, дето след малко ще заблъска един в друг и ще измие прахта от улиците. Затова се отърсвам от спомена за Маргарита и бързам да стигна до края на кея, да се вмъкна в някое от задушните „капанчета”, преди да се смееш, да плачеш ли или просто да закрещиш, като охранения гларус на кея, дето открадна едно горещо кебапче и сега се жалва на всички, че му пари на гърлото?

И на мен ми припарва на гърлото. Всеки път ми припарва, когато се сетя за Горан. Паля още една цигара, заслушвам се в дуета на приборя и дъжда и продължавам да си причинявам спомени. То както цялото небе е ревноло, защо и аз да не си поплача?

Купих му ваучер, шапка, маратонки и футболна топка. Заведох го отново в Центъра и той ми обеща, че ще ми позволи да му помогна. Съпругът ми го учеше да играе футбол, а аз им ходех на гости с Маргарита и си говорехме за новата му приятелка, дето и нея я докарали насинена и уплашена. После Маргото започна работа. Намерихме градина за малкия и евтина квартира в приличен блок. Даже Горан, който вече имаше лична карта, от време на време разнасяше вестници и припечелваше по нещо. Почти като нормално семейство. Бяха започнали да се усмихват.

Аз бях обещала на момчето, че някой ден ще види всички хубави неща в живота. Когато ми се довери, му казах, че той също има право да бъде щастлив. Всеки има право на щастие. Може и така да е станало...

Навън дъждът разрежи капки и тънка струйка лунна светлина опъна нишка по набъбналата гръд на морето. Време е да си вървя. Той и Горан така си отиде, когато реши, че му е дошло времето... Колко сълзи изрева Маргарита. Аз все се надявам, че някой ден ще му дойде времето за връщане.

Две дъждовни капки се стрелват от очите ми и докато се усетя отново рухва порой. Бризът е решил да бее по-силно на воля по мокрия плаж и блеска минувачите в гръб. Охраненият гларус се движи лениво по пясъка и чертае знаци с отпуснатите си, мързеливи криле. А аз бързам към паркинга, потрепервам в копринената си блузка и отново чувам сред шепота на вълните: „Знаеш ли, колко студено може да бъде през лятото?”

ДА СИ СПОМНИМ

НИКОЛА ИЛИЕВ - носещ слънце в поезията си. Роден през 1946 г., починал през 2002 г. Неговите житийски и творчески път вървят рамо до рамо, защото стихотворенията му носят радост и наслада на приятели, почитатели и на литературната критика. Издал е следните стихотворни книги: „Късна птица”, „Сетива за всичко”, „Вътрешно море”, „Упорита сърце” и посмъртно – „Последен апостров”.

ПОД ТОПОЛИТЕ

Най-после ще открия с изненада: над мене бавно пух тополов пада от ехото на весел птичи ек. Тополов дъх – почивка и награда за мен, обикновения човек.

Тополов дъх по мислите отдавна шептял е, ала аз съм го

забравял...

За миг не искам нищо от света. Зелена сянка с ласката си плавно челото ми изтрива от потта.

Зелена сянка, ненадеен залез... И детски кичур, който ще погала, когато в къщи върна се по хлад... Но най-напред звездите да запала и кажа „лека нощ” на моя град.

НОЕМРИЙСКИ СЪН

Вдига бялата си длан утрото обезкървено.- Въздухът лижи пиян върху влажно и студено.

В паяжина от мъгла неспокойно спи полето. Под тополата-игла – латна огърлица свети.

Гарвани с протяжен грак се изгубват над нивята. И някакъв неясен звук или сенки от душата

Рубриката подготви
СИМЕОН ИЛИЕВ

СЕВЕРНИ ИСТОРИИ

Сергей Сергеев - изложба графика

Куратор арх. Станчо Веков
Дом на архитекта, Варна,
ул. „Мусала“ 10
12 юли – 6 август

СЕРГЕЙ СЕРГЕЕВ

СЕВЕРНИ ИСТОРИИ

Свят без герои

„В основата на изкуството лежи метафората. Процесът е иносказателен.“

Паул Клее

Последните творби на архитект-дизайнера Сергей Сергеев внушават чувство за някакъв недостиг от безрасъдство или доза ирационалност в реалния свят на твореца.

Несъмнено разпознаваме експресията и напрежението на графичната линия, присъщи на художническия маниер, доведен тук до медитативен автоматизъм.

Експозицията не е предназначена за повърхностния поглед на бързация знаякде зрител. Представените графични серии могат да бъдат определени като стенографски видения или фантазми, пръкнали се сякаш от калта. Сюрреалистичните силуети на невероятни същества, лишени от телесност, фигури-знаци участват в брауново движение, прехождат от едно състояние в друго, създават нови контексти и умножават броя на графичните листове, което сближава серията от творби с филмова лента... Всичко това изисква задълбочен прочит.

Независими и самопораждащи се, постоянно сменящи облици, персонажите са заредени с комичност и експресивност и сякаш са нарисувани на един дъх... Това сродява художника с източните майстори, които усъвършенстват остротата на погледа и точността на ръката в продължение на години. Тези развеселени обитатели на графичните произведения, в които изкривените фигури са доведени до гротеска, се превръщат в нощни духове сред неизвестен град, а изразителните графични линии на геометричните форми, прекосяващи пространството, придават дълбочина и триизмерност. Нещо повече – художникът преднамерено усилва това усещане чрез цвета, приближавайки по този начин зрителя до естественото възприятие.

Без да търсим източниците на влияние върху художника и проявите на стилова етимология, бихме могли просто да се полюбуваме на изразните възможности на линиите и петната в неговите творби. Отказвайки се от разбираеми и главно обясними сюжети, авторът кани зрителя да се потопи в агностичния микросвят на причудливите герои и да се огледа във фантазното огледало, ставайки съавтор на мистични ирационални светове, които се явяват и част от художническия живот.

ИРИНА ЕРОШКИНА

Морето. Каква безкрайна синева!

Толкова е синьо! Адриана не можеше да откъсне поглед от него. “Какво е морето? – питаше се тя. – Синя безкрайност. Едно от нещата в този живот, които ни загатват за вечността. Както небето и звездите. А какво е вечността? Безкраят. Безкрайната морска синева.” Това си мислеше тя, докато мерцедесът летеше по магистралата край морския бряг. Може би всичко е вечно, дори и мигът, защото е изпълнен с мислите и преживяванията ни, запечатани в него.

Адриана нямаше желание да пътува, но се съгласи и тръгна. Понякога внезапно хрумвания обземаха Сашо. Вече пет години живееха заедно, а тя не можеше да каже, че го познава. Когато очакваше, че ще постъпи по един начин, той постъпваше точно обратното. Какво го водеше, какво го правеше така неспокоен и търсещ.

Тръгнаха от София в девет часа сутринта и в три следобед вече бяха тук, близо до Бургас, на път за Слънчев бряг. Сашо караше и мълчеше, не ѝ казваше накъде пътуват, искаше да я изненада, но на нея ѝ беше все едно. Където и да отидат – нямаше значение. Седеше до него в колата и гледаше морето, което сякаш я отнасяше далече, далече към хоризонта, очертал се едва-едва като нежна бледа ивица, тънък бял конец.

Защо ли мислеше за безкрайността и вечността, какво я беше накарало? Дали морето или продължителното пътуване от София до тук? Всичко изглежда незначително, преходно и временно. Само морето е вечно.

Преди две години завърши право, искаше да е адвокат, но не ѝ провървя. Толкова много бяха адвокатите. Все пак направи опит. Веднъж Лили, нейна приятелка, ѝ се обади, неин познат търсел адвокат. Срещнаха се. Лили доведе Сашо. Млад, висок, самоуверен. Обясни ѝ, че имал верига от магазини за хранителни стоки, но започнал дело. Търсел млад адвокат. Точно така каза “млад адвокат”. Адриана се учуди. По-логично би било да търси “опитен адвокат”. Последните два месеца тя нямаше нито едно дело, трябваше ѝ пари. Не можеше вечно да разчита на майка си и баща си. Не беше платила наема на кантората, парното отопление, а имаше и куп други разходи. Започна делото, но не го спечели.

– Нищо – каза Сашо – изгубихме, но ще спечелим другите дела.

Адриана се чувстваше ужасно. Упрекваше се, измъчваше се. Искаше ѝ се да покаже на Сашо, че може да се справи, беше се подготвила добре за делото, но ѝ липсваше опит. Той продължи да я търси. Обаждаше ѝ се, канеше я на обеда и на вечери. Адриана харесваше замисления му поглед, гъстата му черна коса, тъмните му очи. Сашо приказваше малко, беше мълчалив, затворен, нямаше приятели, предпочиташе да прекарва времето си с нея. И тя свикна с навиците и странности-

те му. Той се отдаваше изцяло на работата си, но имаше моменти, когато оставаше всичко, качваше се с Адриана в колата и потегляха. Неочаквано се озоваваха ту в Рилския манастир, ту в Троянския или в Дряновския. Адриана предполагаше, че Сашо има някакво влечение към манастирите, но не го питаше така ли е. Пътуваха мълчаливо, не разговаряха. Пристигаха в манастирите, влизаха в притихналите, полутъмни манастирски черкви, разглеждаха ги, запалваха свещи, а после все така мълчаливо се качваха на колата и пак потегляха. Спиряха до някой мотел или ресторант край пътя, обядваха, вечеряха или преспиваха там, а на другия ден се връщаха в София, за да продължат познатото ежедневието. Адриана се затваряше в кантората си в очакване на клиенти, които рядко се появяваха и то, ако някой неин познат или позната ги насочваше към нея. Понякога се питаше: “Това ли е животът, за това ли човек следва и меч-

когато беше малко и тихо. Сега я отблъсна. Покрай брега се издигаха високи хотели. А тези, които ги бяха построили, навярно си въобразяваха, че са създали нещо внушително и необикновено. Искали са архитектурата да е оригинална и впечатляваща, а ефектът беше жалък – демонстрация на кича и безвкусицата. Изсипани огромни средства в желязо, бетон и стъкло. Сашо продължаваше да кара и да не ѝ казва къде отиват. Той също не обичаше тези модерни хотели и Адриана не вярваше, че я води в такъв хотел.

Малко, след като влязоха в града, завиха в странична уличка и спряха.

– Ще повървим стотина метра пеш – каза Сашо.

Не след дълго спряха пред висок бял зид.

– Това е манастирът „Свети Георги“. Идвала ли си тук?

– Не – отговори Адриана. – Дори и не знаех, че има манастир.

– Далече е от София, но си заслужава да се види.

ГЕОРГИ МИХАЛКОВ

ОБИЧ

тае?” Вече нямаше нужда от пари, Сашо имаше пари, имаше всичко, имаше и нея. Живееха без официален брак, още нямаша деца, а и Сашо като че ли не мислеше за това. Не говореха по този въпрос. Адриана очакваше, че детето ще дойде естествено, както естествено се случваха нещата в живота ѝ. Човек не трябва да бърза, всичко идва с времето си. Само майка ѝ и баща ѝ я притесняваха, задаваха ѝ неудобни въпроси, но Адриана спря да им отговаря и упорито избягваше тази тема.

Наистина имаше нещо странно и загадъчно в Сашо. Беше мълчалив и нещо в него изглеждаше по-различно. Какво? Адриана не можеше да каже, но го усещаше с женската си интуиция. Той като че ли таеше нещо дълбоко в себе си. Адриана го усещаше и се опитваше да го разгадае. “Какво е? – питаше се тя. – Какво крие от мен или си въобразявам? Навярно съм мнителна или недоверчива, а може би жените сме такива. Страхувам се, че мъж като него би могъл всеки момент да ме остави и да си намери друга.”

Но Сашо не ѝ даваше дори и най-малък повод за притеснение. Свободното си време прекарваше само с нея и изглежда искаше винаги да бъдат заедно. И сега къде ли отиват, накъде са се упътили? Не ѝ казваше, навярно си мислеше, че така ще я изненада и зарадва.

Колата се носеше плавно. Морето ту се скриваше, ту се показваше. Майският ден беше слънчев и спокойствие цареше над всичко. В такива дни Адриана се чувстваше уравновесена и сигурна. Имаше усещането, че е в лодка в притихнало море и кротките вълни я люлеят едва-едва. Ритъмът я унася и сякаш цялата ѝ същност е в съзвучие с неувимите вибрации на вселената.

Колата навлезе в Поморие. Отдавна не беше идвала в това градче. Помнеше го от времето,

През голяма дървена порта влязоха в манастира и сякаш прекрачиха в друг, непознат свят, тих и вглъбен. Нямаше нищо общо с огромните бетонни хотели. Малък двор с няколко дръвчета, които хвърляха лека сянка и цветя, чийто аромат изпълваше всичко наоколо. Вратата на ниската черква беше отворена, долавяше се мирисът на изгорели свещи, на тамян и на босилек. Този аромат се сливаше с аромата на цветята и едва доловимо упойващо уханье се носеше в целия двор. Нещо познато и топло имаше в чардака, в почернелите от времето греди, в изтърканите дървени стъпала, в покрива, изкривен от годините, със стари потъмнели керемиди. В двора се виждаше постройка с купол, малка като параклис. Адриана гледаше с жаден, ненаситен поглед. Искаше ѝ се да седне в това тихо кътче, под ореховото дърво, и да се заслуша в дълбоката тишина.

Влязоха в храма и застанаха пред иконата на Свети Георги. Запалиха свещите. Пламъчетата осветиха погледите им. Адриана мислено си пожела да е здрава и обичана. „Здраве и обич – каза си тя. – Добър е този, който обича и когото обичат. Обичта е всесилна.“

На двора, под стария орех, имаше дървена пейка. Дъските ѝ бяха черни и излъскани като стъкло. Колко ли хора са присядали на нея. Седнаха със Сашо. След малко към тях се приближи мъж, дребен, с изпито лице и очи като сушени сливи, към осемдесетгодишен. Сигурно беше от манастира, а може би посетител като тях.

– Добър ден – поздрави ги той. – Май не сте тукашни. Отдалече ли идвате?

– От София – отговори Сашо.

– Сигурно за първи път сте тук?

– Идвал съм и преди – каза Сашо, – жена ми е за първи път.

„Жена ми“ – помисли си Адриана. Сашо рядко я наричаше така.

– Взехте ли си вода от кладенчето? – попита мъжът. – Лековита е – и той посочи към малката постройка в двора.

– Лековита ли? – погледна го Адриана.

– Да – отговори той. – По турско, по тези места имало един паша, много богат, но жена му, Нахиде, се разболяла. Започнал да търси лекове. Водил я по знахари, врачки и хекимени, но напразно. Младата и красива Нахиде от ден на ден линеела и се топяла. Като я гледал пашата страдал повече от нея, толкова много я обичал и бил готов да даде цялото си богатство и всичко, което имал, само и само да я излекува и пред нищо не се спирал, но виждал, че е безсилен пред коварната болест. Една нощ му се присънил сън. В съня му се явила старица, която му казала да дойде на това място, защото тук имало изворче, което никой не знаел. Водата му била лековита и ще излекува Нахиде. Събудил се пашата, едва дочакал да се зазори и дошъл тук с Нахиде. Намерили изворчето. Младата жена пила, напълнили и стомни с лековитата вода. След седмици или месец очите на Нахиде светнали, лицето ѝ порозовяло като току-що разпъпила се роза, а пашата я гледал и не можел да повярва. Оздравяла Нахиде и по-чистили от него нямало на земята. Решил за благодарност да направи тук кладенец, но когато майсторите започнали да го градят, намерили заровена икона на Свети Георги. Тогава пашата наредил на това място да се построи манастир и да носи името на „Свети Георги“. Построили манастира, а пашата бил толкова поразен от всичко, което се случило, че приел и християнската вяра, покръстил се. Това е историята на нашия манастир „Свети Георги“ – завърши тихо мъжът и се загледа към постройката, където беше кладенчето с лековитата вода.

– Налейте си от водата – каза той – и си останете със здраве.

Бавно стана от пейката и се отдалечи към чардака. Адриана го проследи с поглед. И тя беше впечатлена. „Каква красива легенда! – каза си и в миг си пожела да бъде обичана така, както пашата е обичал своята Нахиде и е направил всичко, за да я излекува, за да не я загуби завинаги.

Тя се обърна към Сашо. Той също се беше загледал към постройката с кладенчето и тъмните му като кадифе очи сякаш бяха станали по-дълбоки и по-замислени. След малко промълви:

– Пашата е намерил лек за своята Нахиде, а аз не успях да спася Мила.

Адриана трепна.

– Мила ли? – продума тя.

– Преди да се запознаем имам приятелка, годеница... Беше студентка, и тя следваше право, но се разболя. Направих всичко, но напразно...

„Той още я обича и не може да я забрави – помисли си Адриана, – а аз си мечтая да обича мен, както пашата е обичал младата си жена.“

ПРИНЦЕСА-ЛИСТ

Принцеса-Лист растяла в такъв двор, където имало страшно много принцеси, във всичко приличащи на нея. Цяла бреза от малки принцеси-листа: тази малко по-кръгла, тази малко по-дълга, но всички като една принцеса.

Принцеса-Лист се мръщила, мръщила, не издържала и отишла да се оплаче на Кралица-Бреза. Нали затова е хубаво да си принцеса, защото си една единствена. А ако навсякъде е пълно с такива като тебе и през пролетта прииждат нови, не можеш и да поживееш като принцеса.

Изслушвайки жалбата, Кралица-Бреза разбиращо кимнала:

- Почакай, мило детенце, почакай малко!

Принцеса-Лист чакала и страдала. Около нея шумолели и парадирани, карали се и се дърпали стотици принцеси. За едно лято малките инфанти се превърнали в пищни красавици, а те били къде-къде по-дотегливи.

- Ах, Кралице-Бреза, повече нямам сили – проронила в разгара на лятото Принцеса-Лист – само клюки и сплетни, сцени и интриги. Защо са толкова принцеси в един двор? Те затова са плоски и от важност дори потрепват. Само гледат откъде ще задуха вятърът. Свой личен ум не притежават и капка.

- Почакай, мило детенце, почакай още малко! – утешавала я Кралица-Бреза.

Принцеса-Лист чакала-чакала, страдала-страдала, но – наистина! – посестримите около нея започнали да изчезват. Понесла се една и втора, пожълтяла трета и закръжила от вятъра четвърта. Принцеса-Лист махала след тях. Но колкото повече жълтеели заминаващите, толкова по-тъжна ставала и тя.

Накрая останала на върха на брезата съвсем сама. Сега се виждала отдалеко. Истинската Принцеса-На всички-Принцеси-Лист.

- Ще се завъртим и ще излетим заедно! – не издържала накрая, когато последната от заминаващите плавно се плъзнала край нея. – Ние някога бяхме почти приятелки, заедно дразнехме един и същи паяк.

- Ти си избраница – със завист казала подхлъзналата се – сега не съм ти равна. Ти ще останеш една, една единствена истинска принцеса за цялата зима с нейните студове до идването на пролетта.

- О, да беше дошла вече про-

летта! – възкликнала принцесата. – Да беше дошла с много-много зелени принцеси-листенца. Но каква, каква ще бъда аз тогава – жълта, съсухрена и стара.

ПРИНЦЕСА-ПОДОМИЯЧКА

Много принцеси са ужасно богати. Богатството е такава тяхна черта, както у теб например голямата уста или стърчащата къдрица. Те затова са и принцеси, защото имат голямо имущество, макар че понякога всички обедняват. А веднъж живяла съвсем бедна, пребедна принцеса.

Тя нямала нито замък, нито свита, а само една -единствена стая и то малка. Затова била много прилежна и внимателна. Ако имаше повече стаи, може би усърдието ѝ щеше да бъде по-малко, но своята единствена стая принцесата измивала всеки ден. Добре де, добре, защо да хитрувам – измивала я ежедневно и то не веднъж.

Вместо утринна гимнастика миела пода. След това, протягайки се и въздишайки сладко, си сварявала едно яйце. А след леката закуска отново настъпвало време за почистване. Принцесата изтривала праха от настолната лампа и главите на карфиците, от тавана, от захарните песъчинки и още от портретите на всички свои царствени предци. А пода миела и докато смете праха, и след това.

Така съвсем незабележимо летяло времето и ставало обед. Сварявайки си борш от пакетче, изяджала цяла чиния, съблюдавайки добрите маниери на хранене, както всички принцеси. Не сърбала супата от лъжицата, не поставяла лакти на масата, а накланяла чинията винаги на тази страна, на която е прието. И никога, ама никога не говорела с пълна уста, защото нямала с кого да поговори.

“С какво ли интересно нещо да се заловя днес?” – случвало се да се замисли принцесата. Поглеждала към пода и решавала: “Колко време не съм мила пода, дали да не го мина с парцала.”

И обмислила хубаво прекрасното си и славно решение, принцесата пъргаво вземала гербов парцал с четки по тългите. Времето до вечеря се оказвало абсолютно запълнено, защото тя изплаквала до чисто всяка пукнатина и цепнатина.

Така в труд и грижи живеела тази бедна принцеса – само търкала и чистила, миела и прибирала.

Нима е възможно на такава работлива девойка да не се

усмихне щастieto! Още повече, когато е принцеса.

Веднъж, след като много усърдно измила пода на своята стая, забелязала, че е оставила върху него голяма, преголяма дупка. Надникнала в нея и що да види – огромен котел с пари.

Бедната принцеса изведнъж станала богата принцеса, която живее в голям замък и може да мие много, много подове.

Стаичката на принцесата посещават и свои, и чужди. Ами че на кого от нас не би му се искало поне веднъж в живота си да намери котел с пари! Отбий се и ти, ако ти остане време от миене на подове.

САМО ЕДНА НОВИНА

Тази принцеса притежавала само една новина.

Другите имали златни къдри или коралови устни, или лебедова шия. А тя – само една новина и не две, и не три, и не дузина. А всичко на всичко само една.

Принцесата разказвала своята единствена новина на кралицата, докато кралицата не заспа. И на краля, докато кралят не отишъл на война, опълчвайки се срещу целия свят. И на брат си – принца, докато не се отказал от наследство и не избягал в друго кралство да си търси щастieto.

Тогава принцесата се заела да разказва разединяващата си новина на главния готвач, докато готвачът се запилял в гората на лов за глигани. И на придворния музикант, докато не се впуснал в славеевата горичка, за да изучи славеевите трели. И на пътуващият търговец, докато търговецът не попаднал случайно накрай света и така не се и завърнал.

Когато на замъковото възвишение се появил беден пастир, принцесата мигом се изкатерила на крепостната стена, за да разкаже бързичко своята единствена новина на пастира.

Пастирът дъвчел тревичка и гледал облака. Слушал, макар че изобщо не чувал. Но си струвало принцесата да свърши, защото пастирът казал разсеяно и с възхищение:

- Какво пък, интересна новина!

А самият все гледал в небесата и дъвчел тревичка.

- О, какъв умен момък, ще бъдеш мой съпруг и господар на цялото царство! – хвърлила се принцесата на шията на пастира.

- Това вече е интересна новина! – учудил се пастирът и както си дъвчел тревичката, подложил ръце под главата, загледан в небесата, така и продължил да си дъвче.

РЕЕТ КУДУ е изявена съвременна естонска писателка, родена в град Талин. Завършва висше филологическо образование в Тарту и балетна специализация в Москва. Тя налага представата за ерудиран модерен и космополитен творец, който умеет да уважава и обича живота и хората. Увлечателен разказвач в различни жанрове (разказ, приказка, повест, новела, роман) и драматург, Куду в не по-малка степен познава и владее езика на танца. Книгите на писателката могат да се определят като изящна словесна пластика, а хореографските ѝ постановки – като пластика на жеста. Те разнообразно откриват един и същ приказен свят, в който няма нищо мъртво или застинало, а рождеството говори във всеки персонаж, във всяка вещ, детайл и ситуация.

Бележка и превод ВЛАДИМИР СТОЯНОВ

Христо Христов - "Тайдар"

ДОБЛЕСТНИЯТ ПРИНЦ

Разказват, че нямало по-доблестен принц от принца, на когото постоянно се развързвала връвката.

Той отдалече забелязвал преминаващия високопоставен чуждоземен пътник и викал:

- Ей, излез на двубой!

Предизвиканият, разбира се, вежливо казвал:

- Преди това, ако обичате, си завържете връвката!

- Великодушни принце, приемете моя признателен поклон – отговарял най-доблестният принц и се навеждал да си завърже връвката.

И двубоят естествено се отменял, защото и ти също няма да се биеш с човек, който те предпазва от голямо нещастие. С развързана връвка можеш да се препънеш, можеш да паднеш, можеш да си разбиеш главата в камък и раната ще бъде като в най-страшна битка. Най-доблестният принц благодарно стискал ръката на своя благодетел и те се разделяли като истински приятели.

И така със скоростта на горски пожар се разнасял слухът за доблестта на принца, защото той предизвиквал даже най-могъщите юнаци: “Ей, ще премерим ли сили?!”

И двубоят се отменял само защото за пореден път му се развързвала връвката.

Веднъж, когато случайно срещнал принца-великан, той отново, без да се поколебае и за миг, извикал с все сила:

- Ей, на двубой!

- Като е двубой, двубой да бъде! – кимнал ответникът.

Най-доблестният поел въдх, погледнал ботушите си, но този път връвките били от стегнати по-стегнати.

Нататък, за съжаление, не мога да разказвам, защото за доблестен принц може да се говорят само най-доблестни неща.

НАЙ-ВЪЗВИШЕНИЯТ ПРИНЦ

Най-възвишеният принц бил винаги възвишено влюбен. Другите принцове се влюбвали както се случи. Той обаче за нищо на света не се осланял на случая.

Стига само да усети, че е отново влюбен, веднага измервал поредната си любов в килограми и сантиметри, хектари и литри. И получил съответната мярка, с отмерено-умерени крачки принцът се отправял да съобщи на избраницата си размера на своето чувство. Но принцесата през това време вече отдавна се намирала в несвят, а родителите ѝ защо ли така страшно се сърдели.

“Хората нищо не разбират от възвишено” – тъжно размишлявал най-възвишеният принц и щателно пристъпвал към измерването на нова любов. Най-вече в килограми, после в литри, децибели и килокалории. Мерел всичко, а принцесите само изпадали в несвят. На тази история не ѝ се виждал краят, възвишеността на принца с всеки ден се повишавала, а заедно с нея и измерителният му навик.

Но веднъж той открил такава принцеса, че и кантарите, и тежестите моментално излетели от главата му.

- Моя единствена, принцесо, омъжи се за мен, аз те обичам без мяра! – възкликнал най-възвишеният принц, който вече не бил много възвишен.

- Наистина ли? – възхитително се усмихнала принцесата. – Но нека първоначално да претеглим твоята любов в килограми и в децибели, и

- А-а-а..... – щял да отвори уста принца, но паднал в несвят.

ВТОРО ПИСМО

Скъпа Антония,

Нека сега поговорим за самостойността на естетическия вкус, когато носителят му не е овластен да налага културни модели на когото и да било. Аз нямам думата дори в семейството си, не съм културтрегер, та да дърпам конците на „втората действителност“ в по-голяма социална общност или да определям художествената й политика – тогава защо моето призвание, че изпитвам конфузен неуют да гледам голотии на театралната сцена взриви твоя интелектуален покой, след като в моя случай естетическата позиция е автономна и не пресича, не подменя, камо ли да зачерква нечия друга естетическа позиция: аз няма да отида на такъв спектакъл, но с какво това ще попречи на теб да отидеш? Защо бе този размахан пръст и това иронично кавичкосване на красотата, когато става въпрос за моята представа за красота, и липсата на кавички, когато става въпрос за твоята представа за естетика?

Размаханият пръст не е довод. А на въпросите си така и не получи отговор. Ще ги продължа:

Каква естетическа функция изпълнява мъжкият атрибут на голия актьор, който колкото и да владее пантомимата, не може да управлява траекторията на мандахерцащия се свой член: може би това подмятане на куйрука сочи някаква смислова „дестинация“ и крие тайно послание за посоките, в които се развива съвременното изкуство? Въпрос: какво от това смислово послание щеше да се изгуби, да се ущърби, да се окастри(ра), ако актьорът си бе сложил препаска, прашки или пояс?

Тук нагазваме в много по-дълбоки води: за мен изкуство (и, следователно, красота) има там, където нещата са поднесени с деликатност, където има свободна зона за тълкуване, а това ще рече – и някаква недомълвеност, загадъчност и тактична ненаатрапчивост. Аг-

ГЕОРГИ ВЕНИН

ЛИЦЕ В ЛИЦЕ С... ОГЛЕДАЛОТО (МОЖЕ БИ КРИВО),
или За бук-вите и дух-овете на естетиката

ресивната показност ли е новото лице на изкуството? Самозадовляващото му се либидо? Къде е тогава водоразделът между изкуство и арогантност? (Тук си спомням една книга на Бриджит Бардо, в която тя изповядва, че няма нищо против хомосексуалистите, но не приема демонстрациите им, тази показност в организирани шествия по централната улица. Не ми е любимка, но в случая съм съгласен с нея.) Оправдателни тълкувания винаги може да се измислят. Ако някой актьор утре иска да изрази водевилно гротескната простащина на героя си, той може да обърне голия си задник към първите редове и да отбрули една пръдня. Сигурен съм, че веднага ще се намерят възхитени естети, които да обяснят и „интерпретира“ този „артиновационен“ акт.

Що се отнася до физическото символизиране на властолюбие то в „Калигула“, то, извинявам се, би имало знаков изказ само ако членът е накокошинен. Какво облагодаване на властта с една унила провисналост! Не си ли съгласна? Не е ли напълно логично? И тогава – какво? Може би актьорът трябва да мастурбира упоено пред публиката или някоя шавлива кака да го подпомогне с френски мурафети?

И още (шеговито, но не на шега): Важна ли е за „смисловия подтекст“ на „пърформанса“ големината на мъжкия атрибут (или на женския бюст) – едно и също ли е посланието, когато актьорът е с незабележим накрайник или е свръхнадарен, или ако актрисата е с обилна гръд или има две пъпки на отреденото й място?...

Но остана най-кардиналният въпрос: Някога изкуство и духовност са били ако не синоними, поне величини съотносими. Днес изкуството и духовността са на

светлинни разстояния помежду си. По-лошо: изкуството се гордее, тупа се байганювски в гърдите и е самодоволен от това, че се е откъснало от прегръдките на духовността, че прави каквото си иска и дори плюе в лицето на духовните достойнства. Нали не аз, а интелектуални новатори измъдриха термина *естетика на грозното*, който прокопа пропаст между красотата и духа, Антония.

И затова навръх йерархичната постмодерна пирамида, като петолъчката на някогашния Партиен дом в София, се кипрят полуфабрикати като „Естествен роман“, „Апостолоф“ и (донякъде) „Дзифт“...

ТРЕТО ПИСМО

Скъпа Антония,

Приемам, че може би последните примери не са най-очебийни, но те са най-касови, най-шумни, най-облажвани и „световнопризнати“, и с това – най-емблематични.

Не отричам, че има нужда и от сетивно изкуство (делението сетивно:духовно принадлежи, както знаеш, не на мен, а на Томас Ман). Но тогава да бъдем последователни. И честни пред себе си.

(Сега ще ти осигуря стопроцентова подкрепа и ще настроя против себе си целия съдебен състав, цялото артистично войнство. Ще рискувам пак да ме натикаш в класификатора си за „популизъм“: изглежда, за „гражданите на света“ няма по-голям популизъм от това – да си българин):

Наскоро в същия този Facebook, където се разгоря нашата престрелка, се появи кауза „Аз не слушам чалга, защото не съм шибан идиот!“ С удивление съзрях, че към нея се присъединяват ерудирани интелектуалци с нежни души. А самият призив е по-долнопробен дори от повечето чалга текстове. Не стига че идиот, ами и шибан (ако не е шибан,

Продължение от миналия брой

дали няма да е идиот!))! Това е пак поредният снобски, постмодернистичен опит да си придадем статут на аристократи, насилени и неестествени: защото познавам хора, които слушат чалга и са по-истински и качествени от нас, повярвай, Антония, с всичките ни интелгентски бръщолевения.

От няколко години често ходя в едно родопско село. Там жените стават преди зазоряване, разтриват къщията, простират прането, напояват и нахранват домашните животинки и поемат към картофените ниви. Цял ден тези отрудени, опалени от слънцето и вятъра родопчанки се покланят на земята; сгънати като първата буква от името ми, със събрани или сплетени коси, те копаят, садят или вадят онова „лесно“ мезе, с което ние, „окултурените“, „извисени“ артпоклонници, лениво тук си лочим бирата, отпуснати като бейове в лятната жега. Нечовешка физическа сила имат тези жени, Антония, фантастична! И когато се завърнат по здрач в селото, докато пометат и сложат тенджерите на печката, те си пускат Ивана или Глория. И аз съм последният, който би ги наричал с възнесени мисли за висше изкуство и непорочни артазации. Напротив, покланям им се доземи, както те го правят на нивите. Ще кажеш, че слушат чалга, защото са неграмотни. Фалшиво е това превъзходство, Антония. Грамотността не е само на ума. Техните сърца са по-грамотни от нашите. И не случайно спотят на едно чалга радио е „Ритъмът на сърцето!“ Има ли сърце в авангардния джаз – този дисонансен шум – „шумът на големия град“ (в рока все още има сърце, макар с инфарктно ускорен пулс или „зло, в злоба обвито“), и защо тази изкуствена, звукоизвличаща имитативност на бръмове да е високо изкуство, а чалгата – падение на

художеството!?

Не може да се зачерква ЖАНР! Може да се зачеркват пошлотите в жанра (може и да ни идват повечко), а пошлотии има и в попа, и в рока. Никое изкуство не е имунизирано.

Добре, чалгата е лоша – но и Румяна Желева да танцува във VIP денс, е пак лошо (и защо? на министрите трябва да е забранено да танцуват публично ли? дори когато го правят добре и имат хубави крака? по какъв измислен субординационен етикет?). Желева се изложи не на дансинга, а на съвсем друго място, но тази тема не е естетическа.

Кълченето на чалга дивите не е по-кръшно от това в клиповете на рапърите: там разни сластни „денсърки“ направо ще се увият около себе си като тирбушони; подскочат смешно, сякаш искат да разкачат крайниците от торсовете си като парцалени кукли. Но онова е „концептуално“, а нашето е „псевдомаане“. (Не мисля, че е естетично *кое да е* прекомерно, брутално кълчене, гърчене и пърчене.)

Така е и в „пърформансите“. Затова и го анализирах. И защото преекспонираните бойни викове против чалгата също издават тежки групови арткомплекси.

П.П. Светът върви към единение, а ние се джафкаме, Антония. Отдаваме се на интелектуални брътвежи. Единението не е унификация, а приемане на различния. Ти го знаеш.

П.П.П. И вместо поанта: Ако със забележката си, че съм роден гол, исках да оправдаеш *всяка* телесна голота в изкуството като възвръщането му към естествеността, да те питам, нали за да се появи на сцената като гола проститутка, *мъжът* Иво трябва да използва (д)епилатор? И ако това не е символ на подмяната на естественото!? Никога изкуството не е било толкова изкуствено, Антония. Болно. Бъди здрава.

От стр. 1

телното зазубряне и някакъв отгоре-отгоре поръсен личен елемент или по едно скромно „според мен“ тук-там, колкото да се изрази лична позиция. И наистина, кой ще е този учител, който, като види добро познаване на творчеството на писателя, па макар и научно от разработките на по-зрели и мъдри глави, ще си изкриви душата да пише лоша оценка?

Второ, експертите от собственото му министерство веднага посочиха една много съществена спънка, която той, в качеството си на любител в тази област, въобще не взема предвид. Непоставянето на конкретна задача е вредно от методическа гледна точка и затруднява ученика. Да, така е. Писането „изобщо“ никак няма да зарадва учениците. Те въобще, като изключим една много малка част, обичат да следват някакъв алгоритъм. Иначе действително се затрудняват. Достатъчно е да влезете в интернет, в някой тийнейджърски форум, и да видите отчаяните вопли на някой ученик, на когото му е поставена някаква по-нестандартна задача от амбициозната му учителка. Той просто не знае какво се иска от него и отчаяно моли за помощ. И вината не е негова, защото на него просто още му липсва и жизнен опит, и обща култура да се справя с подобни „общии“ теми.

Трето, ако пък министър Иг-

Д-р ГЕОРГИ СТАМАТОВ

НАПЪНЛА СЕ ПЛАНИНАТА

натов вижда под това писане „изобщо“ един вид есе, то това е съвсем друго нещо. Есето е един от най-сложните жанрове. То, грубо казано, не е за всяка уста лъжица, включително и за възрастни хора. Установило се е у нас мнението, че есето е изложение на някаква лична позиция по даден въпрос. Но това съвсем не е така. Личната позиция е безспорна необходимост, но тя е само основата, върху която се изгражда доброто есе. Есето трябва да се отличава с новаторска мисъл, изясно слово, оригинален, но не оригиналничещ израз. То трябва да е интересно и провокативно. То стои на границата, а в ръцете на големите майстори и често я преминава – на художественото слово. Така че, ако искаме да имаме едно хубаво есе, то трябва да имаме, направо казано, един добър творец. А учениците още не са такива. Ако не вярвате, просто помолете някоя позната учителка да ви даде да прегледате купа с тетрадки. Основната част от есетата се въртят около общите приказки и изясняването на понятията, зададени в темата, под предлог, че се придържаш към нея. Личният елемент там почти не е застъпен, нито като опит, нито като наблю-

дения, нито като позиция. Разбира се, има и изключения.

Най-доброто, което може да се получи от учениците в тая насока, е подробно, логично изложение по даден въпрос, с ясно изразена лична позиция. Но това, пак подчертавам не е есе. А най-лошото е, че тази жанрова неразбория и в момента е в пълен ход. Стига се до абсурди – есе по биология, есе по география, есе по история и т.н. Това е истински жанров парадокс и научна галиматия, за които са виновни до голяма степен преподавателите по съответните предмети, които си нямат представа от това, какво е есе, и които насаждат по този начин лъжливи представи у учениците. Още по-жалка в това отношение е картината в англосаксонската система, която очевидно се копира. Ученическото и студентското есе там представлява строго следване на структурата: първи параграф – излагане на проблема и даване на информация по него в максимум 3 изречения; втори параграф – противоположното на твоето мнение в 3-4 изречения; трети и четвърти параграф – изложение на различни аспекти на твоето мнение; пети параграф – заключение на всичко казано. Как-

то се вижда, сковано и схематично, откъдето и да го погледнеш. Това „есе“ няма дори и тези малки допирни точки, които съществуват все пак у нас, с истинското есе, а основните критерии към него са спазването на определената структура на изложение и обемът – 500 думи, 1 000 думи и прочие бакалски сметки. Така че, докато не се изчисти проблемът с жанра, изискванията, критериите, нелепо е да се въвежда есето като коронния 41-и въпрос на матурата. И още – тежък в този случай е и проблемът с оценяването. Оценката по литература по принцип е доста субективна, но ако се въведе есе, то тогава няма да има край за тази субективност. Единият оценител харесал есето – писал му максимален брой точки, другия пък – не. Е, как може да се прецени чия оценка е по-права?

И още един подводен камък. Хубаво е да се набляга на личното мнение, но само в определени граници. По математика и физика, ако всеки си има собствено мнение, сградите ще падат, колите въобще няма да тръгват. Какво ни дава основание да мислим, че ще е по-различно с литературата? Тя трябва да възпитава способност

за самостоятелна мисъл, безспорно, но има и други приоритети. Тя възпитава вкус към изящното, насажда, или поне би трябвало, нравствени добродетели и най-важното, осигурява духовното единство на нацията, единната система от ценности, културната и историческата приемственост. Как ще се постъпи примерно при оценяването на една писмена работа по новия образец, в която ученикът хубаво, гладко, аргументирано и сладкодумно си развива тезата, че е много правилно, че са обесили Левски и Вазов не е трябвало да пише ода за него? На кое ще се даде приоритет – на „самостоятелността“ на съждението или на тия ценности, обединяващи ни все още като нация?

Не, докато не се изчистят тези принципи проблеми, е опасно да си играе човек с революционни предложения. Образованието е една система, в която разумният традиционализъм е повече от необходим. А това, решаването на тези проблеми, е работа на специалисти, не на случайните големци по министерските кресла. И преди всичко – на учителите. Тези, които всеки ден влизат в час, познават много добре потребностите и възможностите на учениците и биха дали най-правилните предложения. Защото това, сегашното, въпреки рационалните зърна в него, не е добро.

И през това лято варненци и гостите на морската ни столица станаха свидетели на участието на Варненската опера в ММФ „Варненско лято” и „Опероса”.

Обаче извън предвиденият регламент на 23.06.г.г. ОФД, отбеляза 30 г. творческа дейност на колоратурния сопран Светла Димитрова.

След спектакъла на най-предпочитаното заглавие от репертоара на Варненската опера - „Българи от старо време”, където юбиларката е в ролята на Цона - Хаджигенчовица, проф. Петър Ангелов и връчи най-тържествено отличието „Златна лира” за активен професионален живот в музикалната гилдия. Родена под зодиакалния знак на везните във

СВЕТЛА ДИМИТРОВА - 30 Г. НА СЦЕНАТА

Варна, Светла Димитрова завършва НУИ „Добри Христов” в родния си град. Безспорният и музикален талант я отвежда в Музикалната академия - София, в класа на проф. Георги Златев-Черкин и доц. Дора Мутафова.

След успешно то си дипломиране Светла Димитрова работи като артист-хорист в състава на Варненската опера. Много често почитателите на оперното и оперетно изкуство се наслаждават на изпълненията на солистичните и

роли. Сред тях са Царицата на нощта, Папагена и Първо момче (Моцарт - „Вълшебната флейта”), Флора (Верди - „Травиата”), Фраскита (Бизе

”Кармен”) и много др. Над 60 заглавия на оперни, оперетни и кантатно-

ораториални творби фигурират в репертоара на певицата.

Професионалното израстване не е достатъчно за неспокойния и дух.

Чувството на отстояване на

правата на артиста в България вече 10-та година държи Светла Димитрова на поста председател на Дружеството на Съюза на българските музикални и танцовални дейци при ОФД - Варна.

Ето защо престижната награда „Златна лира” бе присъдена на нашата съгражданка - колоратурния сопран Светла Димитрова.

Честито!

Да загърбиш домашния уют или примамливи оферти и не - година или пък пет, а цели 30 от своя живот, превъплъщавайки се в различни персонажи, да подариш на родната сцена е явление в нашето съвремие.

Нима това не е духовност, създадена от най-силната почва - българския ген?!

СВЕТЛА ПАВЛОВА-ФЕЙТ

“СЕЛСКА ЧЕСТ” И “ПАЛЯЧО” С ВИРТУОЗНИЯ ДИРИГЕНТ ФРАНЧЕСКО ЛАНЗИЛОТА

След успешното представяне на “Селска чест” от Пиетро Маскани и “Палячо” от Руджерио Леонкавало в НДК - София, с които ОФД - Варна откри Салона на изкуствата 2010, възможността да види двете известни опери получи и публиката във Варна. Да дирижира спектакъла на 2 юли бе поканен Франческо Ланзилота - един от най-харесваните съвременни диригенти на Италия. Варненските меломани си спомнят трите биса, с които оценява виртуозната мануална техника на Ланзилота по време на съвместния му концерт с проф. Виктор Чучков през февруари т.г. Режисьор Нина Найденова, художник на декора Иван Токаджиев, художник на костюмите и куклите Николина Костова-Богданова, хореография Боряна Сечанова, диригент на хора Малина Хубчева, художествен ръководител на балета Екатерина Чешме-

джиева В ролите: Сантуца - Олга Михайлова, Туриду - Калуди Калудов, Лучия - Татьяна Николова, Алфио - Пламен Димитров, Лола - Вяра Железова („Селска чест”) и Канио (Палячо) - Стоян Даскалов, Неда (Коломбина) - Линка Стоянова, Тонио (Тадео) - Пламен Димитров, Пеппе (Арлекин) - Георги Динев, Силвио - Свилен Николов („Палячо”).

Франческо Ланзилота

Роден в Рим през 1977 г., завършва специалност „дирижиране” под ръководството на Бруно Апреа в консерваторията „Санта Чечилия” в Рим и „композиция” при Лучано Белоси с отличен успех, изучава пиано при Велия Де Вита в Рим. Участва в майсторски курс по дирижиране на Харолд Фарберман в Института за диригенти към Бард Колидж, Ню Йорк и в майсторски клас

на Джордж Феливанян в Мадрид с Младешкия национален оркестър на Испания. Спечелва първа награда за 2005 г. на Международния конкурс “Валентино Бучи” с пиесата Rapsodici Percorsi за цигулка и оркестър и специален диплом от Конкурса за композитори “Оресте Синди-

чи”. През същата година става един от малкото финалисти на Конкурса за композитори “Вирери Тозати” в Рим, отново с първа награда, през 2007 г. е отличен с първа награда и от Конкурса за композитори “Нино Рота”, а през 2008 г. е удостоен с наградата Енап. Композира музика за документални и игрални филми като “Piccole cose di valore non quantificabile” и “Nessun messaggio in segreteria” на Паоло Дженовезе и Лука Миниеро, сътрудничи на Нани Морети в работата над филма му “Il Caimano”, композира музиката към балета “Синият ангел”, поставен от “Астра Рома Балет” на Диана Ферара в “Театро Систина” - Рим и балета “Нарцис”, поставен от същата танцова трупа в “Театро Олимпико” в Рим. Номиниран за участие в Конкурса за диригенти “Густав Малер” 2010, за който от почти 300 кандидати са подбрани само

12 участници. Дирижира оркестрите “Рома Синфониета”, оркестъра на „Театро Карло Феличе” - Генуа, оркестър “Тито Скипа” - Лече, Симфоничния оркестър на Киев, “Оркестра Синфоника” на Рим и Лацио, “Оркестра да Камера Фиорентина”, “Оркестра Синфоника Абруцезе”, оркестъра на консерваторията „Санта Чечилия” и Младешкия национален оркестър на Испания. Дирижира и много творби на съвременни композитори като Матео Д’Амико, Марчело Пани, Енио Мориконе, Ада Джентиле, Лучано Белоси, Карло Галанте, Микеле Дал’Онгари, Франческо Пенизи, Луис Бакалов, Лука Моска. Работи с творци като Енио Мориконе, Франко Маджо Ормезовски, Арс Трио, Роберто Абонданза, Сузана Ригачи, Марко Роляно, Антонио Салваторе, Майкъл Болтън, Мадалена Крипа и Масимо Вертмюлер.

КОНЦЕРТ НА МИНЧО МИНЧЕВ В РАМКИТЕ НА ММФ „ВАРНЕНСКО ЛЯТО”

Преди очакваната кулминация на Варненската опера в Летния театър и ММФ „Варненско лято” с премиерата на „Ернани” и световноизвестния бас Орлин Анастасов (16, 17 юли) в главната роля, Оперно-филхармонично дружество Варна предлага на своите почитатели балет, оперета и симфоничен концерт, посветен на 60-годишнината на изключителния цигулар и дългогодишен артистичен директор на ММФ „Варненско лято” Минчо Минчев.

На 11 юли в зала 1 на ФКЦ, в рамките на ММФ „Варненско лято” и по повод своята 60-годишнина, цигуларят от световна величина, неразривно свързаният с Варна и с най-стария български музикален фестивал, Минчо Минчев ни поднесе своето интерпретаторско изкуство в концерт с Варненската филхармония, дирижирана от Георги Димитров. Изненадата дойде от джазмена Анатолий Вапиров, който композира специално за случая своя Концерт за оркестър № 2. След това премиерно изпълнение за България прозвуча и Концерт за цигулка и оркестър от Макс Брух, солист Минчо Минчев.

На 5 юли на оперната сцена бе представен последният за сезона

авторски балетен спектакъл на Константин Илиев по Реквием от Моцарт. Вдъхновен от прекрасната музика и от дълбокото внушение, което струи от гениалната творба на Моцарт, Константин Илиев създава своя балетен спектакъл: „Балетът използва образна метафоричност и символни обобщения, така че търсенията ми са в посока на иносказателността, алегорията, внушението, метафората. В стремежа си да съхрани своята индивидуалност, личността създава измислена реалност, чрез която балансира вътрешните си противоречия между добро и зло, вяра и атеизъм. В сблъсък с реалността на другите, се ражда амбивалентност и в критичната точка на душевната сублимация личността намира баланс и покой. Предлагам не разказвателен, а абстрактно чувствен прочит на музиката и те-

кста, търсейки нова форма и скулптурна пластичност на изказа.» Солисти - Константин Илиев, Илиана Славова, Евгения Минкова, Галина Велчева, Илиана Божкова, Лили Здравкова, Сандра Дотова, Ренета Михайлова, Веселина Иванова, Румен Стефанов. Художествен ръководител Екатерина Чешмеджиева.

На 7 юли беше последната среща и с най-касовия спектакъл на ОФД - Варна - оперетата “Българи от старо време”, в която любимите комици Руслан Мъйнов и Стефан Рядков отново очароваха публиката с таланта и безкрайните си импровизации. Диригент Станислав

Ушев. Георги Димитров завършва БДК със специалности оркестрово дирижиране и цигулка, специализира при Евгени Мравински и Арвид Янсонс в Санкт Петербург, дирижира всички български оркестри и е канен като гост-диригент на редица известни оркестри и оперни театри в Русия, Румъния, Унгария, Германия, Италия, Полша, Чехия, Куба, Мексико, Испания и др. Работи с Пловдивската филхармония, Русенската опера, Софийската опера, Симфоничния оркестър на Република Сан Марино. Главен директор на ОФД - Русе (от 2000), директор на ОФД - Пловдив (2005 - 2009) и главен диригент на ОФД - Русе (от 2009). Неговата индивидуалност щастливо съчетава силен темперамент, колоритно въображение и изключително диригентско умение.

Изкуството на Минчо Минчев оценяват със суперлативи на четири континента. Професор във Volkwang Hochschule в Есен, Германия (от 1990), солист на RPO, LSO, BBC, London Mozart Players, St. Martin on the Fields, St. Goldsmith Orchestra и др.

Свири в Карнеги хол, Кенеди център, Болшой театър и зала Чайковски, Роял Албърт Хол, зала Херкулес и др. Работил е с диригенти като сър Чарлз Гроувз, сър Невил Маринър, сър Александър Гибсън, сър Джон Елиът Гардинер и др. Има записи за DECCA, Балкантон, Каприцио, Интеграл, Вест Дойче Радио (WDR), Радио София и др.

Журира на престижни международни конкурси, носител е на наградата на БНР Музикант на годината 1993, председател на фондация „Панчо Владигеров” и председател на журито по цигулка на Международния конкурс за пианисти и цигулари „Панчо Владигеров”. Провежда майсторски клас по цигулка в Аркутино със съдействието на фондация „Св. Св. Кирил и Методий” (от 1993), несменяем артистичен директор на Международната лятна академия „Варненско лято”.

ВИОЛЕТА ТОНЧЕВА

ТАТИНА МЛАДЕНОВА

С ПОСЛАНИЕ ЗА ПРИЯТЕЛСТВО “АРТ МАРКОНИ” ОТВОРИ ВРАТИ

Да откриеш художествена галерия днес, в България, е нещо като подвиг, нали?

А може би е предизвикателство?

Една хвърлена ръкавица за двубой с бездушието, с бездуховността, с простащината, с пошлостта, с евтинията на отношенията ни, на възприятията ни, на чувствата ни, на мислите, надеждите...

Има и друго.

Когато за 55-я си рожден ден си подаряваш не мечта, а решение да превърнеш едно пусто пространство в убежище на красота, приятелство, е изкачване на пореден житейски връх.

Ваня Маркова е човекът, който хвърли поредната ръкавица към сивотата на битуването и разработи четвъртата в биографията си артистична територия.

Галерия “Арт Маркони” е факт от нейния рожден ден - 15 юни 2010 г.

В поканата ѝ, своеобразно послание към тези, които имат

дарбата да оценяват у хората първо положителното, тя писа:

*“Като разсипана паница жито съм.
Покълна част от разпиляното,
нахраних птици
и ми остана,
колкото да се чувствам пълна
и потребна...
И да не съжалявам за нищо...”*

Изкушеният от търсенето на топлота, уют, от бягството от суетата, от лъскавото “светско”, дрънкащо на кухо, открива на улица “Охрид” 22 във Варна упование.

То е, че човек може да съзρε в себе сили, неподозирани до сега, ако и да прекратява втората половина на житейския си век. До Ваня Маркова – Маркони е арх. Георги Апостолов.

И двамата са наясно, че възрастта не ограничава. Напротив.

Захващат се с нищо и правят нещо. Конкретно – без инвестиции, капитали, но с приятели и идеи наемат една буквално тъмна дупка. Превръщат я в най-новия оазис на

изящността.

Всички, които присъстваха на откриването на галерията, на празника, които после са надникнали, разгледали са първата експозиция, са се докоснали до чудото на съвремие то ни – приятелството.

Сборната изложба живопис и скулптура, първата в “Арт Маркони”, ни среща до август с Ангел Атанасов - Ачо, Васил Петров, Димитър Войнов-син, Димитър Манолов, Емилия Бояджиева, Ивайло Евстатиен, Илиа Касабов, Камен Кисимов, Любен Пашкулски, Огнян Георгиев, Петя Димова, Павел Митков, Румен Михайлов, Стефан Хаджи-Николов, Светлин Ненов и Севда Драгнева.

“Експозицията „Маркони и приятели” не е просто изложба, тя е микс от енергия за подкрепа към новото ми предизвикателство – галерия „Арт Маркони”. Няма сложни послания, няма оригинален концептуален замисъл – просто съпричастие. Благодарна съм на всич-

ки, които ми повярваха. Щастлива съм, че във Варна ще има още едно естетическо убежище, което ще ни приобщава към света на изящното в думи, ноти и цвят.” – думите на артистичния мениджър Маркова издават искреност. Най-вече за тези, които са подали безрезервно ръка, когато тя заедно със спътника си Жоро е преустройвала, майсторила, красила новата галерия.

“Маркони и приятели” продъл-

жава. Продължават и предизвикателствата. През август очакваме “Петък 13”. Зад този словесен код стои името на художника Васил Петров.

Има и още, но времето ще покаже кога ще се материализира “Кулинария до шия” – поредната книга пълна със стихове и разказчета, и естествено изненади, поднесени с усмивка и доброжелателство от Ваня.

ИЗЛОЖБА - ЖИВОПИС В ГАЛЕРИЯ „АКТИВ АРТ”

Цветан Манев - “Балчик”

да гостува в Трявна в рамките на Славейковите национални литературни празници през месец юни 2010 г., а след представянето си във

Варна в галерия „Актив Арт” от 1 до 19 юли, през ноември ще бъде експониран в Градската художествена галерия в Добрич. През месец

август част от проекта - Гинка Димова и Цветан Манев са поканени на международен пленер в Полша.

Тримата творци са с богати творчески биографии, някои са добре познати на варненската публика от самостоятелните си изяви, но сега за първи път ще се представят заедно в галерия „Актив Арт” като проект „D 3”.

Гинка Димова получава висше художествено образование във Великотърновски университет “Св. св. Кирил и Методий” през 1974 при известните майстори на живописиста проф. Александър Терзиев и Янани Манасиев. От 1995 г., в продължение на осем години, живее, работи и твори в Братислава, Словакия. През 2003 г. се завръща в Добрич. Преподавател по изящни изкуства в СОУ “Св. Климент Охридски” - Добрич, с профил: изобразително изкуство, компютърен дизайн, музика и хореография. Награди: 1990 - за живопис от Министерството на народната просвета; 1981 - от

Съюз на на българските учители.

Цветан Манев е роден на 18 март 1955 г. Завършва Художествената гимназия в София през 1974 г., а през 1981 г. - ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”. От 1981 г. участва в учителски, младежки и окръжни изложби към Дружеството на ДБХ в Добрич и дружество “Ателие 13” – Добрич. Преподавател по изобразително изкуство в сферата на средното образование. Илюстрирал е две поетични книги – на поетесата Камелия Кондова и поета Петър Бонев. Участва в национални, младежки и учителски пленери.

Николай Тодоров е роден на 24 октомври 1960 г. в гр. Добрич.

През 1990г. завършва НХА, специалност „Стенопис” при проф. Димо Заимов. Член на СБХ. Негови творби притежават НХГ, СГХГ, ХГ – Добрич, музеят „Беллио Пинейро” гр. Ел Ферол – Испания; и много частни колекции в България и чужбина; Испания, Швеция, Франция, Германия, Македония, Шотландия, Индия и САЩ.

ХУДОЖНИКЪТ В БРОЯ

Христо Христов. Изкуството, изначално свързано с духовността, извисяването, съзерцанието, със забавлението и насладата, с притегателната си сила събира приятели, среща почитатели с творци, среща поколения. Представяме ви скулптурата и живописиста на добре познатия на публиката варненски художник, Христо Христов. Последователността през годините към тематиката, свързана с българските традиции и християнската символика, ще насочва мисълта ни и ще пали въображението сред прекрасни картини и пластички на художника. В тях ценителите на изкуството ще открият характерното за стила му монументално звучене и изчистеност на формата в скулптурната творба. Тежкия метал на бронзовите пластички расича пространството, а опитните ръце на творец със силен заряд, като че ли укротяват материала и сътворяват впечатляваща галерия от експресивни образи с богата символика и модерни пластични решения. Характерната образност и знаковост на неповторимия му стил откриваме и в живописните платна. Живописиста дава сетивен из-

раз на идеите, които има, търсени и мислени в цветове преди да бъдат сътворени триизмерно като пластички и допълвайки ги по един великолепен начин.

Христо Христов е роден на 22 май 1963 г. във Варна. През 1982 г. завършва специализирано училище за художествена обработка на камъка в с. Кунино, Врачанска област. 1994 г. завършва Националната художествена академия в София, специалност „Скулптура” в класа на проф. Димитър Бойков.

От 1994 г. е член на СБХ. От 1995 г. представя свои творби в галерия Georg, o. Зюлт, Германия. От 1997 г. изработва годишните награди “Спортен Икар” на фондация “Български спорт”. 2000 - получава наградата “Златно перо” за принос към българската култура. 2003 - изработва монументална пластика, която е поставена в двора на Националното музикално училище “Любомир Пипков”, София. 2002 - симпозиум по скулптура, “Златни пясъци” 2002 - участва в обща изложба в сградата на Европейския парламент в Брюксел (кабинет на еврокомисаря

по разширяването на ЕС г-н Гюнтер Ферхойген) 2003 - Международен симпозиум - камък, Вунсидел (Германия) 2003 - симпозиум по скулптура, курортен комплекс “Златни пясъци” 2010 - първа награда на конкурс „Регионални награди Алианс България за скулптура” Над 20 самостоятелни изложби.

Христо Христов
“Към брега”

ВЛАДИМИР СТОЯНОВ

КРЪВТА НА ОВЕНА

на Христо Христов

В метала и във камъка забрави ли сърцето си? Галерата на вятъра успя ли да сподориш? Гергьовден е. Сирените запалиха небето и къде ще отпътуваш, къде ли ще се скриеш?

Замахва със длетото си момчето срещу камъка и мислите си сякаш намерени рисува, а дъщеря му зов е във лодката на пламъка – след залеза овен поела да пътува.

Навънка бризът дърпа на пясъците струните. Във патиниран бронз морето се превърна. Допий си тихо бирата и излекувай думите – с ефирните им мрежи в дома си да я върнеш.

Жених, баща и брат на всички звездни улици в ръцете ти потъна душата на овена. А с тебе броди притчата на детските приумици като око на бик в небето отразена.

ЛИТЕРАТУРНИ КОНКУРСИ

СЕДМИ КУЛСКИ
ПОЕТИЧЕН ПАНАИР

Община Кула и Народно читалище „Просвета - 1882“ - гр. Кула организират

Седми национален конкурс за поезия

В конкурса могат да участват поети от цялата страна с най-много три **непубликувани** стихотворения.

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ:

Творбите, напечатани в три екземпляра, поставени в голям плик и съпроводени от малък, запечатан плик с имената, адреса и телефон на автора, да се изпращат **най-късно до 31 юли 2010 г.** на адрес:

3800, гр. Кула,
ул. «Възраждане» № 21

Народно читалище “Просвета - 1882”, с надпис “За конкурса”.

В малкия плик по възможност да има актуална снимка и кратки данни за автора, които ще се използват от организаторите за издаване на поетичен сборник.

При осигуряване на средства журито ще присъжда допълнителни награди и поощрения.

Наградите ще се връчат на победителите по време на седмия “Кулски поетичен панаир”, който ще се проведе на 20 и 21 август 2010 г. в гр. Кула. Одобренията от журито участници в конкурса ще получат персонални покани.

. Повече подробности за конкурса и поетичния панаир можете да научите на телефони: 0938 / 2171 - читалище „Просвета“ - гр. Кула, 0885 323290 - Маргарита Вълчева 0887 439957 - Йордан Йончев.

**НАЦИОНАЛЕН
ПОЕТИЧЕН КОНКУРС
НОВА ЗАГОРА 2010**

*Организатори:

Община Нова Загора

*Условия

Конкурсът е анонимен. Право на участие имат автори над 18 – годишна възраст. Всеки автор може да участва с до 3 непубликувани стихотворения в три екземпляра, изпратени в запечатан плик, като в по - малък плик, приложи: име, адрес, телефони за контакти.

*Обявяването на резултатите и награждаването ще се извърши на Празниците на поезията Нова Загора 2010 г. на 01. 10. 2010 г. в рамките на Празника на града.

*Награди

Ще бъдат присъдени:

Награда на кмета на община

Нова Загора - на участник в

конкурса от община Нова Загора.

Първа награда - 200 лв.

Втора награда - 150 лв.

Трета награда - 100 лв.

Награди на спомоществатели.

*Срокове

Краен срок за предаване на

творбите- 31. 08. 2010 г.

Нова Загора - 8900

Ул. „Петко Енев” № 50

Община Нова Загора

За отдел „Култура, медийна

политика и вероизповедания”

За поетичния конкурс

Тел. за контакти : 0457/6 41 62

**КОНКУРС ЗА КРАТКА
ПРОЗА - 2010**

За осма поредна година онлайн списанията eRunsMagazine и LiterNet обявяват **конкурс за Кратка проза.**

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ

Приемат се **до три непубликувани кратки прози в обем до 1800 знака**, изпратени по имейл. Няма изисквания за тема или за употреба на ключова дума.

Конкурсът е анонимен. Текстовете (във формат: *.doc / *.txt / *.rtf) да бъдат прикрепени към писмото в отделен файл, несъдържащ информация за автора. В имейла впишете трите имена на автора и имейл за обратна връзка. *Не се допуска участие с псевдоним.*

Текстове се приемат **от 1 юни до 31 юли 2010 г.** Победителите се обявяват на 1 септември 2010 г.

Изпращайте текстовете на адрес: konkurs@litternet.bg.

Жури: Николай Фенерски, Веселин Веселинов, Георги Чобанов

Първите три наградени текста ще бъдат преведени на английски и публикувани в електронните списания eRunsMagazine и LiterNet, а техните автори ще получат специални грамоти.

За спечелилия Първа награда е предвидена сумата от 100 лева.

Източник: Електронно списание LiterNet

**ХУМОРИСТИЧЕН
КОНКУРС “КАУНЬ 2010”
- ТЕМА „КРИЗА”**

Община Хасково и „Бъкдемия Каунъ“ обявяват IV национален литературен хумористичен конкурс на тема “Криза”.

В конкурса могат да участват всички автори от целия свят, които пишат на български език.

Организаторите не толерират сатирата, а хумора.

Творбите могат да отразяват кризата във всички възможни аспекти на живота. Духовни, сексуални, икономически, алкохолически, работохолически и прочие без политика, защото там е трагедия.

Обявяват се две награди за проза и поезия, които поради световната икономическа криза от традиционните 500 лева се намалят на 499 лева.

Съпътстващите награди ще бъдат осигурени от спонсори и поради тази причина ще станат известни в деня на фестивала “Каунъ” в рамките на дните на град Хасково около 8 септември.

Наградените творби ще бъдат издадени в сборник на български и сръбски език в съвместно издание на «Бъкдемия Каунъ» и сръбския конкурс «Златна Кацига» (Златен Шлем) и ще бъдат разпространени в двете държави. Журито ще бъде в състав - Борис Арнаудов - поезия, Здравко Попов - проза, Сергей Трайков - обединител.

Материалите се получават само по електронен път на email - haskovskikaun@abv.bg до 00:00 ч. на 1 август.

Всеки автор има право да участва с по три творби.

Разказите и фейлетоните не трябва да са по-големи от три страници А4.

ДИМИТЪР РАЕВ

Преди една година, на 16.07., си отиде от този свят на 66-годишна възраст един от варненските сатирици Димитър Раев. Негови сатирични стихове, афоризми, диалози и най-вече епиграми са намирали място в местния и централния печат, както и са звучали по радио Варна и радио София.

ХОБИ

Постави в своята колекция още една протекция.

ЖИВОТЕЦ

На тоя – „браво!“...

На оня – „Браво!“...

Живурка „по живо, по здраво“!

ЗА ОБЕЩАНИЯТА

Старите още не отчели, а вече се заели да поставят основите на... новите.

ИДЕЯ ЗА КАРИКАТУРА

С първите „дели мегдан“ – край обществения казан.

**СЪВЕТА НА СТАРИЯ
ГЪБАР**

Хей, младоци, с упорити нрави,
я да попревиете стволчета,
че каквито сте здрави и прави,
може да ви отсекаят за колчета!

*Подбра за вас
МИХО СТОЙЧЕВ*

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

Иван Овчаров – главен редактор

Ванилин Гавраилов, Веселина Цанкова, Ангел Дюлгерев, Станка Бонева, Симеон Илиев

Ръкописи не се рецензират и не се връщат.

Хонорари се изплащат последните четвъртък и петък на месеца от 14 до 16 часа.

Издателство МС ООД, Печат: Позвънците АД

**КОНКУРС ЗА
СЪВРЕМЕННА
БЪЛГАРСКА ПИЕСА**

Театър „София” с подкрепата на Банка ДСК

**Обявява КОНКУРС ЗА
НАПИСВАНЕ НА
СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРСКА
ПИЕСА**

Условия на конкурса
· пиесите да не са публикувани, поставяни на сцена или участвали в други конкурси

· пиесите да бъдат изпратени **в три екземпляра до 30.09.2010 г.** на адрес

*София 1504, бул. „Янко Сакъзов”
23А Театър „София”
До литературно бюро
(за конкурса)
(виж датата на пощенското клеймо)*

· кандидатите да посочат адрес и телефон за обратна връзка

· присъжда се една награда, в размер на 4 000 лв., като Театър „София” получава правото на първа реализация на пиесата на своя сцена.

**КОНКУРС ЗА ПОЕЗИЯ
„КРЪСТОПЪТ НА
МУЗИТЕ”**

Станалият традиционен поетичен конкурс „Кръстопът на музите“ е в рамките на Международния столичен фестивал на изкуствата със същото наименование.

Конкурсът за поезия се провежда от район Красна поляна и читалището с участието на Съюза на българските писатели.

Всеки участник може да изпрати до три стихотворения, чиято тематика е подчинена на основната идея на феста, изтъкната и в заглавието. Конкурсът е **ЯВЕН**. Творбите да се изпращат на адрес: 1330 София, бул. «Възкресение» 64, за поетичния конкурс.

Класирането става в две категории: Ерато и Мелпомена, наградите са парични, както и включване в сборника “Лирически кръстопът на музите” - ежегоден.

За подробности: 02 / 829 51 19, 0878 829 511.

Срок за получаване на творбите -

в три екземпляра:

1 септември 2010 г.

Електронен адрес:

gdrambozov@abv.bg

Христо Христов - “Танц”

месечно издание

Култура, Изкуство, Литература

ISSN 1310-120X

адрес на редакцията: 9000 Варна, ул. “Крали Марко” 11,

тел.: 052/733 265; 0885 210 890; 052/639 374

e-mail: kil2009@abv.bg

www.kilittera.ning.com

Издава се с финансовата подкрепа на Община Варна